

Naturskyddsföreningen
Norrköping

2021-02-03
Växjö tingsrätt
Mark-och miljödomstolen
Box 81
351 03 Växjö
vaxjo.tingsratt@dom.se

Överklagan av mål P 3086-20

Detaljplan för Borg 17:6 med närområde (Klinga verksamhetsområde), Norrköpings kommun

Detaljplanen innebär att möjliggöra etablering av nytt verksamhetsområde för utrymmeskrävande lager och logistikverksamheter samt mindre verksamheter med begränsad omgivningspåverkan. 40 ha stadsnära och bördig jordbruksmark tas i anspråk och ytterligare 30,7 ha fragmenteras från tidigare sammanhängande odlingsytor. Järnvägsspår planeras ej till det nya logistikcentrumet.

Planen bedöms få betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning enligt Miljöbalken är upprättad.

Kommunfullmäktige antog planen 2020-05-25. Naturskyddsföreningen Norrköping med flera överklagade planen och Växjö tingsrätt Mark- och miljödomstolen avtog överklagan 2021-01-19.

Naturskyddsföreningen i Norrköping yrkar att detaljplanen ska upphävas

Vi har lämnat synpunkter i yttrande i samrådsskedet 2019-10-02. Yttrandet finns att läsa här <https://norrkoping.naturskyddsforeningen.se/wp-content/uploads/sites/17/2019/10/190926-Samr%C3%A5dsyttrande-Klinga-okt-19-003.pdf>

De flesta av våra synpunkter har inte beaktats. Kommunens samrådsredogörelse finns här <https://www.norrkoping.se/download/18.4feebdc717054866b253554/1590497154297/borg-17-6-samradsredogorelse-antagande-med-paragraf.pdf>

Grunder för överklagan

- Värdefull jordbruksmark bebyggs. Planerade verksamheter kan placeras på andra ställen.
- Järnvägsspår bör byggas till ett nytt logistikcentrum
- Cykel- och gångvägar till området bör säkras
- Säker gångväg till busshållplats behövs
- Bestämmelser bör införas att markbeläggningar ska vara genomsläppliga för regnvatten så att ytvatten återförs lokalt.

- Våra synpunkter om att järnvägspår borde byggas till ett nytt logistikcentrum och att cykel- och gångvägar till området borde säkras har inte kommenterats med annat än ”synpunkt noteras”.

Vi anser att planen strider mot

1 kap. 1 § Plan och bygglagen som bland annat syftar till en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

2 kap. 2 § Plan och bygglagen som syftar till att mark- och vattenområden ska användas för ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning.

2 kap. 3 § Plan och bygglagen som bland annat anger att hänsyn ska tas till miljö- och klimataspekter och främja en ändamålsenlig struktur av bebyggelse och kommunikationsleder. Planläggningen ska också bidra till en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt.

2 kap. 4 § Plan och bygglagen som anger att mark får tas i anspråk för att bebyggas endast om marken från allmän synpunkt är lämplig för ändamålet.

2 kap. 6 § Plan och bygglagen som bland annat anger att bebyggelse ska utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö.

5 kap. 17 § Plan och bygglagen om att ta fram detaljplaner och områdesbestämmelser. Kommunen ska redovisa de synpunkter som har kommit fram i samrådet samt de kommentarer och förslag som kommunen har med anledning av synpunkterna.

3 kap. 1 § Miljöbalken om grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden. Mark- och vattenområden skall användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.

3 kap. 4 § Miljöbalken som reglerar när jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse och anläggningar. ”Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose **väsentliga samhällsintressen** och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.”

Utveckling av talan

Bebygga jordbruksmark

Högvärdig stadsnära jordbruksmark ska tas i anspråk för aktuell detaljplan. Planförslaget innebär att cirka 40 hektar bördig och stadsnära åkermark för alltid förstörs och ytterligare 30,7 ha fragmenteras från tidigare sammanhängande odlingsytor och blir därmed svår att bruka effektivt.

Som skäl att få bygga på åkrarna vid Klinga, Borg 17:6 hänvisas till Översiktsplanen som antogs 2017 av Norrköpings kommunfullmäktige. Där utpekas området som möjligt för ”utvecklingsområde”. En Översiktsplan är aldrig bindande och samhället och världen förändras. Nu har vi en Klimatlag, Sverige har undertecknat Parisavtalet och svälten ökar i världen, samt att vi också just nu befinner oss i en viruspandemi. Skälen är många att tänka om och inte förstöra för alltid bördig åkermark.

Regeringen har beslutat i Prop. 2016/17:104 livsmedelsstrategi att produktionen i landet ska öka. Vi menar att Norrköpings kommun inte enbart kan titta på sin egen tillgång av åkermark för lokal försörjning, utan måste ta ett ansvar också för hela landets livsmedels- och djurfoderns försörjning. Vi anser att jordbruksmarken är ett nationellt intresse. Detta argument har ytterligare stärkts under 2020 under pandemin av Covid-19. Sverige har inte en tillräcklig hög försörjningsgrad av egenproducerade livsmedel. Vi har idag en självförsörjningsgrad på 50%. Sverige behöver bli ett mer robust och hållbart samhälle med egen matproduktion och hållbar tillväxt.

Efterfrågan på mat ökar i Sverige och i världen. Förutsättningarna för matproduktion kommer att minska i världen i och med klimat- och miljöförändringarna, och en ökad befolkning. Matproduktionen behöver fortsätta där vi har jordbruk idag. Export av mat från Sverige kan bli betydelsefull.

Stadsnära jordbruk och lokal förädling av jordbrukets varor ger dessutom lokala arbetstillfällen och minskar transporterna och därmed utsläppen. Lagerbyggnader är en osäker satsning inför framtiden.

Åkermark är också en del i ekosystemet som hyser många arter och för den biologiska mångfalden (bl.a. pollinerarna som vilda bin inkl. alla humlearter och blomflugor, men även fjärilar och fåglar) är det viktigt att åkermarken inte minskar.

Enligt EU:s plan för ett resurseffektivt Europa (direktiv 2014/52 EU) ska inte åkrar bebyggas. ”Jord är en ändlig resurs och det nya svarta guld.”

I kommunens miljökonsekvensbeskrivning föreslås att en handlingsplan tas fram för att säkerställa att kommunen har en fortsatt god lokal försörjning av livsmedel och djurfoder. Vi anser att en sådan plan ska finnas på plats innan åkermark förstörs. En sådan plan ska uppdateras kontinuerligt utifrån växande befolkning och klimatförändringar.

Vi anser inte att Norrköpings kommun tillräckligt har utrett alternativa lägen enligt 3 kap. 4 § MB. Logistikcentret ska lagra och distribuera e-handelsvaror. Handeln genomgår för närvarande en strukturomvandling från fysiska butiker till e-handel. Vi har noterat att det finns outhyrda eller svåruthyrda lokaler och ytor i till exempel Ingelsta-området, tänkta för så kallad externhandel. Dessa ytor och byggnader borde kunna omvandlas till distributionscentraler för e-handel istället.

Flygplatsområdet är också en markreserv. Norrköpings flygplats har inte varit vinstdrivande på flera tiotals år. Det finns gott om andra flygplatser i regionen som Norrköpingsborna kan använda istället. Norrköpings flygplats bör läggas ner. Flygplatsområdet och dess omgivningar blir därmed en stor markreserv för till exempel logistikcentrum och industrier med mindre miljöpåverkan.

Enligt 3 kap. 4 § Miljöbalken kan jordbruksmark bebyggas för ”väsentliga samhällsintressen”. Vi anser att jordbruk för lokal produktion av mat är ett väsentligt samhällsintresse. Inte att bygga lagerlokaler för importerade varor.

Järnvägstransporter

Enligt regeringens klimatpolitiska handlingsplan december 2019 punkt 24 ska bebyggelse- trafik- och transportinfrastrukturplanering samordnas för att minska klimatpåverkan. Enligt punkt 43 ska en nationell strategi för elektrifiering av transportsystemet tas fram och enligt punkt

73 ska ökade satsningar göras i nya järnvägsspår. Vi anser att Norrköping ska planera enligt dessa planer.

Säker trafikmiljö

För att uppfylla Plan och bygglagens bestämmelser om lämplig planering och hushållning av resurser är det viktigt att en god trafiksäkerhet uppnås för oskyddade trafikanter. Gående och cyklister behöver på ett trafiksäkert sätt kunna röra sig i området och ta sig till busshållplatsen. Vi anser att Trafikverkets rekommendationer om Vägars och gators utformning ska följas. I detta fall behövs trottoarer och övergångsställen till busshållplatsen vid Linköpingsvägen.

Naturskyddsföreningen har även inför kommunens översiktsplan (ÖP 17) yttrat sig med bland annat följande synpunkter

Ekosystemtjänster I kap 2 om planeringsförutsättningar borde landsbygdens egenskaper att förse oss med ekosystemtjänster lyftas fram. Enligt en sammanställning från Naturvårdsverket innebär ekosystemtjänster att vi får vatten, livsmedel från odling och djurhållning, vilda växter och djur, vattenlevande djur, fibrer och biobränslen.

Planetens gränser

Under senare år har vi blivit mer medvetna om planetens gränser och att vi har överskridit dem. Detta synsätt på jordens tillstånd borde präglade översiktsplanen mer.

Biologisk mångfald

Naturskyddsföreningen anser att grönstrukturplanerna borde tagits fram parallellt med framtagandet av utvecklingsplanerna.

Klimat

Naturskyddsföreningen vill ha spårbunden trafik och hushållning med åkermark.

Fossilfritt samhälle med hållbara transporter

Vi anser att alla verksamhetsområden i Norrköping ska förse med järnvägsspår. Koldioxidutsläpp från vägtrafiken är en av de största utmaningarna för att uppfylla Parisavtalets koldioxidminskningar. Spårtrafik är överlägset energisnålare än vägtransporter. Cykelvägar till området behöver säkras. Från Norrköping, Eksund, Kimstad och Skärblacka. Säker gångväg till busshållplats behöver också planeras in.

Genomsläppliga markbeläggningar

Bestämmelser bör införas i alla planer om att markbeläggningar ska vara genomsläppliga för regnvatten så att ytvatten återförs lokalt.

Stefan Arrelid

Naturskyddsföreningen Norrköping

Ordförande

stefan.arrelid@telia.com tel. 072-728 20 75

Postmottagare

Stefan Arrelid

Fjärdingstad, Hestadback

61029 Vikbolandet

Information om Naturskyddsföreningen finns på; <http://norrkoping.naturskyddsforeningen.se/>